

VYMÝTIT KORUPCI PODLE NAŠICH OBČANŮ ASI NEJDE. PŘESTO SI NAPROSTÁ VĚTŠINA LIDÍ MYSLÍ, ŽE JI LZE ASPOŇ TROCHU OMEZIT.

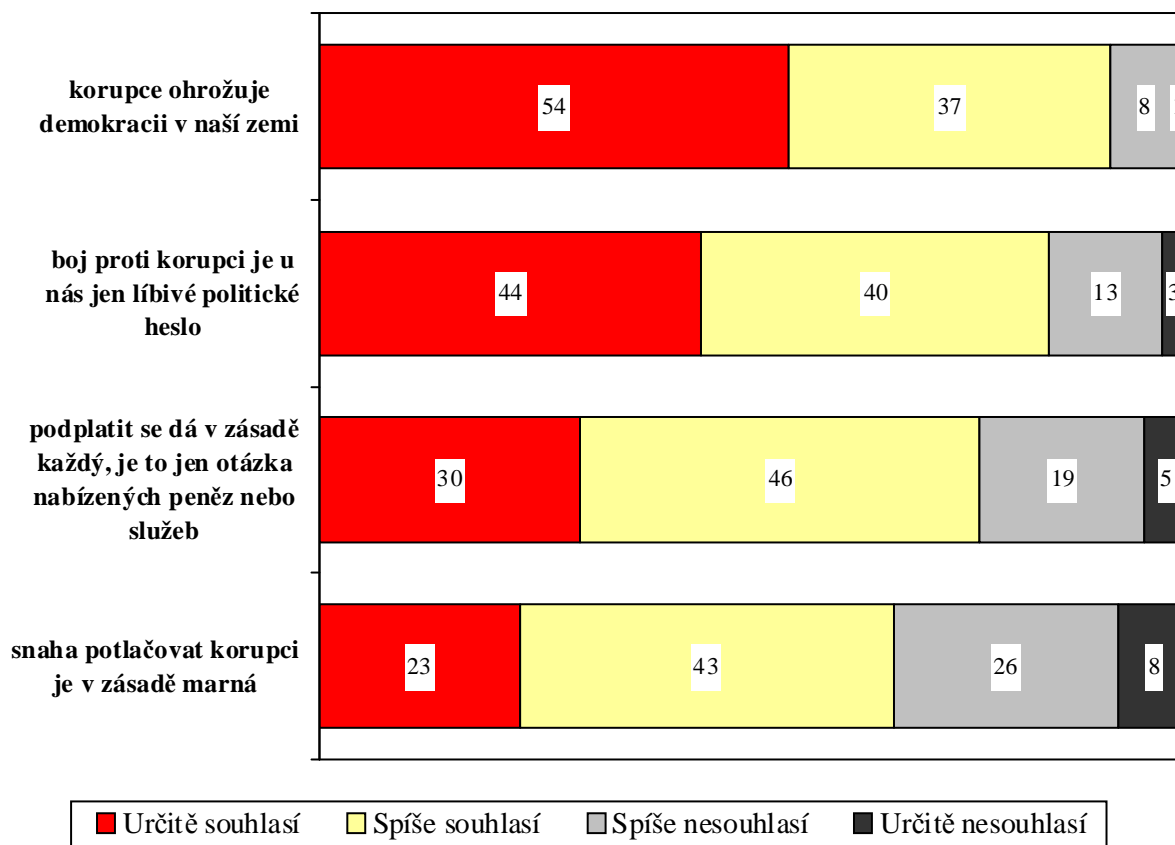
Názory našich občanů na korupci se příliš nemění. Podle naprosté většiny lidí je vážnou hrozbou, „jedou v tom skoro všichni“ a podplatit lze skoro každého. Jen 13 % lidí však zcela kategoricky tvrdí, že s rozsáhlou korupcí se v naší zemi nedá nic dělat.

O mimořádném rozsahu korupce v naší zemi jsou přesvědčeni hlavně levicově orientovaní lidé, ti, kteří sami museli poskytnout úplatek, ale vůbec nejsilnější vazba je mezi hodnocením míry korupce a tvrzením, že „doba je dnes taková, že člověk musí ze svých morálních zásad často slevovat“.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 30. 11. - 6. 12. 2010. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1223 respondentů.

STEM se otázkami korupce a možnostmi, jak tomuto jevu čelit, zabývá od poloviny devadesátých let. Přesvědčení o vysoké míře korupce je trvale velmi silné, výrazná většina lidí si myslí, že boj s korupcí je ze strany politiků jen proklamací, a dvě třetiny lidí skepticky prohlašují, že „snaha potlačovat korupci je v zásadě marná“.

"Podíl lidí, kteří souhlasí s tím, že:" (%)

Všechny čtyři výše sledované parametry jsme vyhodnotili dohromady jako „korupční skór“. Potvrdilo se, že většina lidí odpovídá na otázky vcelku konzistentně. Polovina lidí jsou jasně zastánci názoru, že korupce je vážnou hrozbou, podplatit jde každého a boj s ní je marný, třeba i proto, že to s tažením proti ní nemyslí politikové vážně, další čtvrtina se jejich názoru blíží (souhlasili se třemi výroky). Pouze 8 % lidí souhlasilo jen s jedním, výjimečně ani s jedním výrokem.

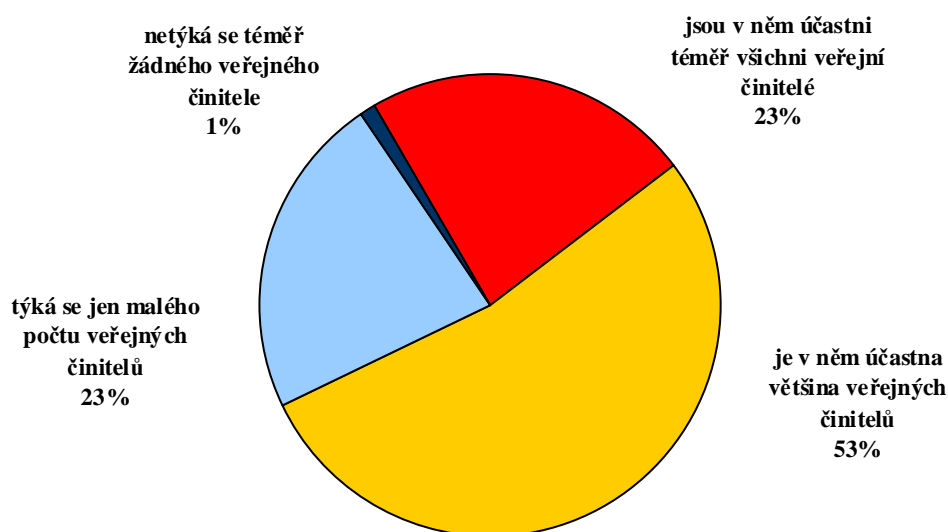
Na čem závisí názory lidí na míru korupce a na její rozšíření v naší společnosti? Tři parametry ovlivňují názory na korupci silněji než ostatní:

- osobní zkušenost s korupcí
- politická orientace
- a především odkaz na to, že „doba je zlá“.

Jinak řečeno – pasivní přístup ke korupci má původ u některých lidí v tom, že sami se s korupcí (a její nezbytností k vyřešení nějakého problému) setkali, u dalších je to součást celkově negativního pohledu na současný stav společnosti (což je častější například u levicově orientovaných lidí, osob s nižším vzděláním a špatným materiálním zajištěním), u mnohých je však příčinou alibistický přístup k řešení celospolečenské hrozby, která – možná – těmito lidem v podstatě zase tak moc nevadí.

STEM se ptá občanů i na to, do jaké míry pronikla korupce do veřejné sféry. Trvale se zhruba tři čtvrtiny lidí domnívají, že do korupce jsou zapleteni skoro všichni veřejní činitelé anebo alespoň většina z nich. Názor, že se korupce prakticky žádného veřejného činitele netýká, je velmi vzácný.

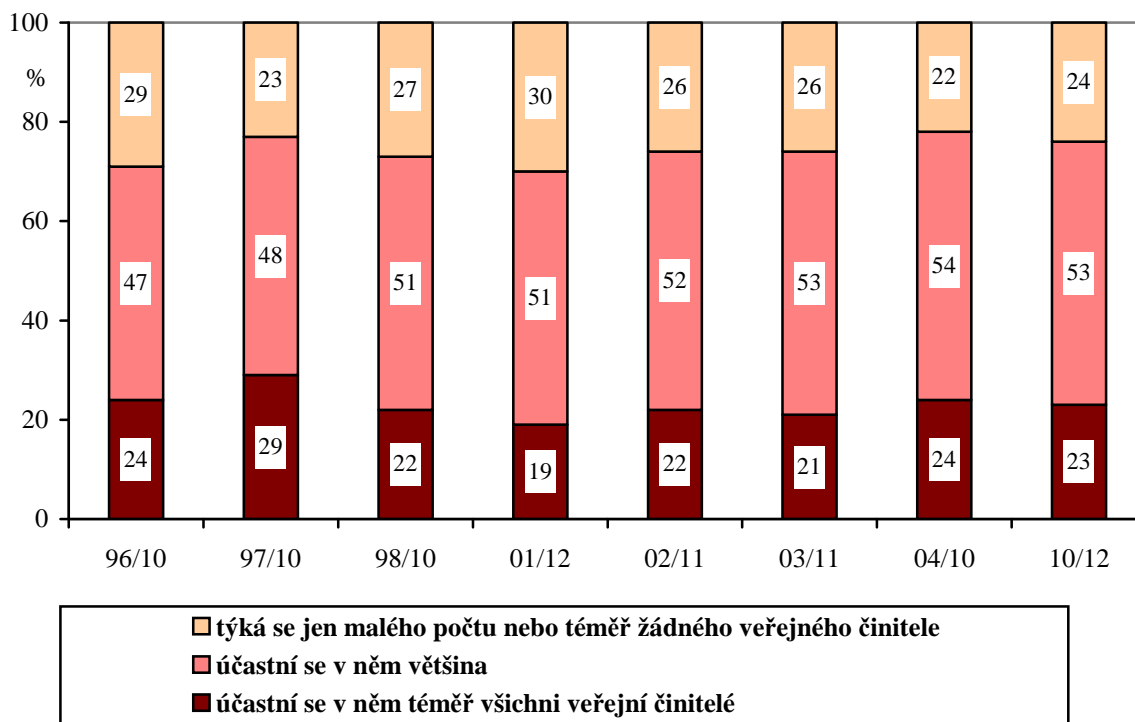
„Jak je rozšířené podle Vás úplatkářství v naší zemi?“

Pramen: STEM, Trendy 12/2010, 1223 respondentů starších 18 let

Dlouhodobé časové řady ukazují, že názory lidí na míru korupce a na její rozšíření ve veřejné sféře se za posledních 15 let prakticky nezměnily.

"Jak je rozšířené úplatkářství v naší zemi?"

Pramen: STEM, Trendy 1996-2010

Do jaké míry lze korupci omezit? V tom veřejnost tak skeptická není. Více než třetina lidí se domnívá, že korupci lze omezit značně, polovina soudí, že „aspoň trochu“, a pouze řádově 15 % občanů zcela rezignovaně konstatuje, že s korupcí se nedá nic dělat.

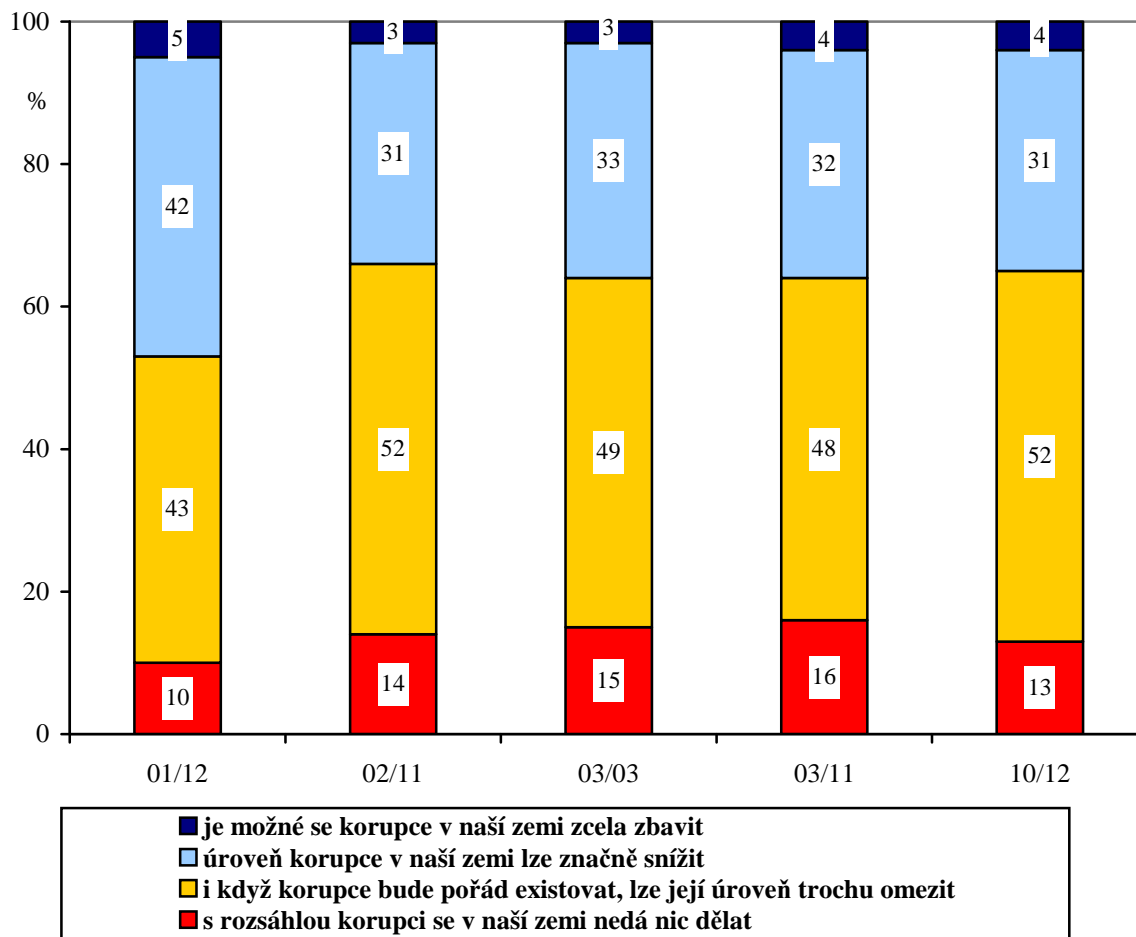
„Který z následujících výroků nejlépe odpovídá Vašemu názoru?“

Pramen: STEM, Trendy 12/2010, 1223 respondentů starších 18 let

Také časové srovnání odpovědí na tuto otázku potvrzuje, že názory lidí na korupci a možnost jí čelit, se v novodobé české historii takřka nemění. Výjimkou v řadě byl snad jen rok 2001, kdy byla vůle korupci omezit poněkud vyšší.

"Který z následujících výroků nejlépe odpovídá Vašemu názoru?"

Pramen: STEM, Trendy 2001-2010